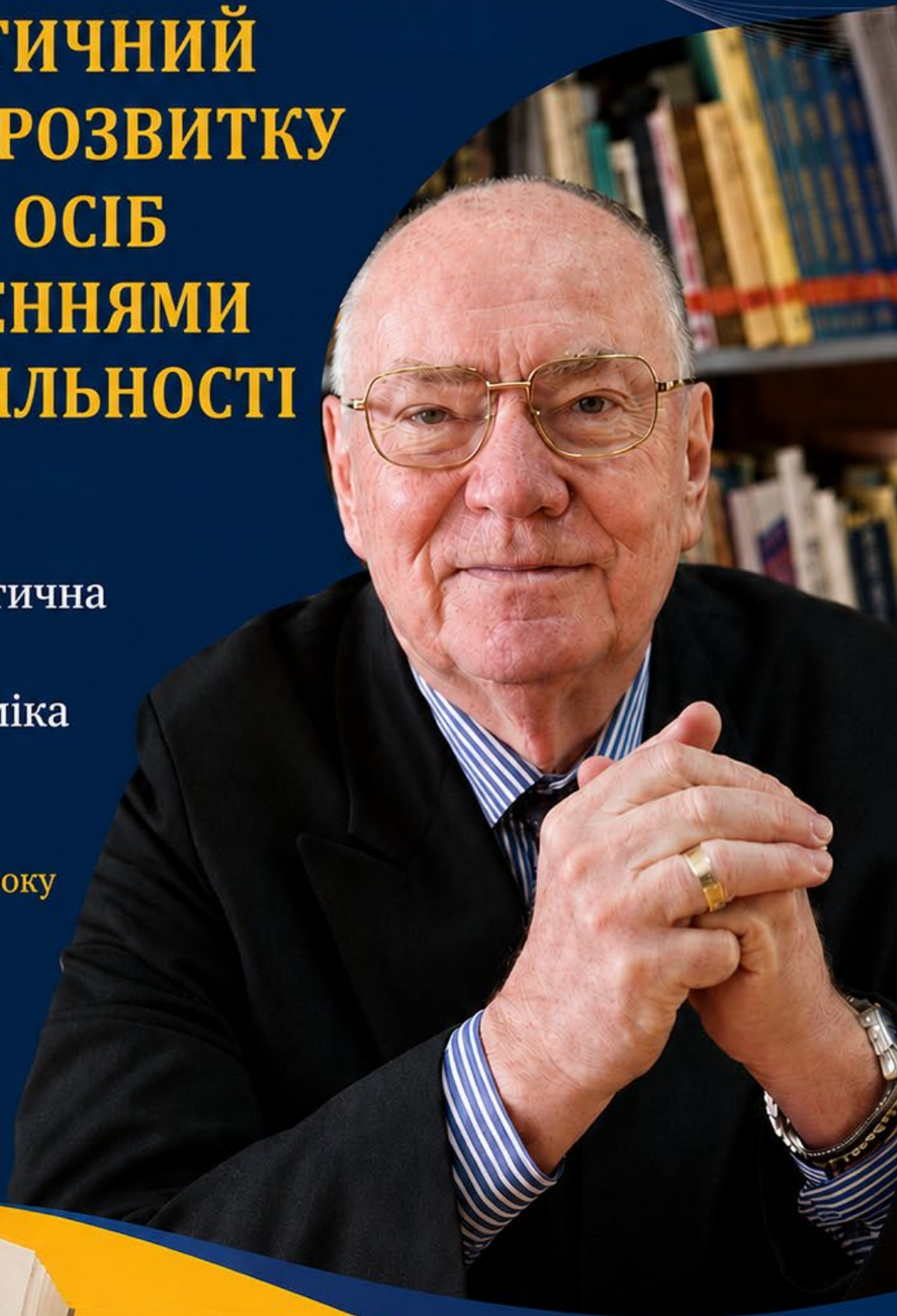
СИНЕРГЕТИЧНИЙ ПІДХІД У РОЗВИТКУ ТА ОСВІТІ ОСІБ З ОБМЕЖЕННЯМИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

І Міжнародна науково-практична конференція пам'яті академіка В.М. Синьова

13-14 березня 2026 року

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ КОНФЕРЕНЦІЇ

УДК 378.091.3-056.2/.3:007.2]:005.745

Збірник матеріалів конференції рекомендовано до видання рішенням Вченої Ради факультету спеціальної освіти та соціальної політики Українського державного університету імені Михайла Драгоманова (Протокол № 6 від 28 квітня 2026 року)

Рецензенти:
О.В. Чеботарьова **–** доктор педагогічних наук, професор, завідувач відділу освіти дітей з порушеннями інтелектуального розвитку Інституту спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України
Л. М. Руденко **–** доктор психологічних наук професор, завідувач кафедри спеціальної психології факультету спеціальної освіти та соціальної політики Українського державного університету імені Михайла Драгоманова.

За редакцією:
І.С. Маркусь – кандидата педагогічних наук, доцента, декана факультету спеціальної освіти та соціальної політики Українського державного університету імені Михайла Драгоманова, президента громадської організації «Українська асоціація корекційних педагогів».
І.О. Сасіної – кандидата психологічних наук, доцента, завідувача кафедри освітньої реабілітації осіб з порушеннями зору факультету спеціальної освіти та соціальної політики Українського державного університету імені Михайла Драгоманова.

ISBN 978-966-931-359-1

Синергетичний підхід у розвитку та освіті осіб з обмеженнями життєдіяльності: збірник матеріалів **І Міжнародної науково-практичної конференції пам'яті академіка В.М. Синьова (13-14 березня 2026 року)** / за редакцією І.С. Маркусь, І.О. Сасіної. Київ: Український державний університет імені Михайла Драгоманова, 2026. 358 с. Електронне видання

УДК 378.091.3-056.2/.3:007.2]:005.745

Повну відповідальність за зміст, підбір, точність наведених матеріалів, цитат, статистичних даних, відповідної галузевої термінології, власних імен, джерел інформації, орфографію, плагіат та іншу інформацію, яка використана у публікаціях, несуть автори опублікованих праць

ISBN 978-966-931-359-1

© Факультет спеціальної освіти та соціальної політики, 2026
© Український державний університет імені Михайла Драгоманова, 2026

ВСТУПНЕ СЛОВО

Шановні колеги, друзі, учні та всі учасники конференції пам'яті академіка Віктора Миколайовича Синьова!

Для мене велика честь і водночас хвилювання звертатися сьогодні до вас. Ми вшановуємо людину, яка для багатьох була Учителем, наставником, науковим авторитетом, а для мене – чоловіком і найближчою людиною.

Життєвий шлях Віктора Миколайовича – це приклад дивовижного поєднання науки, творчості та людяності. Як академік і науковець він присвятив себе розвитку корекційної педагогіки, сформулював і розвинув її науково-методологічні принципи, що стали основою підготовки фахівців та допомоги тисячам дітей. Його праці народжувалися з глибокого розуміння людини, віри в можливості кожної дитини та відповідальності перед суспільством.

Для своїх учнів він був не лише професором, а й наставником, який умів підтримати, надихнути, підказати шлях. Він щиро радів успіхам молодих науковців і завжди повторював: справжня школа живе тоді, коли учні йдуть далі, ніж учитель.

Особистість Віктора Миколайовича виходила далеко за межі наукових титулів. Він був поетом, автором естрадних текстів і пісень, співпрацював із відомими композиторами, зокрема Миколою Петровичем Мозговим. Його поезія відкривала тонку душу людини, яка уважно дивиться на світ і людей.

Ще однією гранню його життя був спорт: він був суддею міжнародної категорії з настільного тенісу. І тут проявлялися ті самі риси, що й у науці – точність, принциповість, справедливість.

Та понад усе його визначала людяність. Він умів слухати, підтримувати, жартувати, знаходити теплі слова навіть у найскладніші моменти. Поруч із ним люди відчували повагу і довіру.

Його спадщина – це не лише книги, наукові школи й публікації. Це люди, яких він навчив мислити, вірити у свою справу й працювати для інших.

Сьогодні ми зібралися не лише для того, щоб згадати його ім'я, а й щоб продовжувати справу, якій він присвятив життя. Поки його ідеї живуть у науці, поки його вірші читають, поки його учні працюють і навчають інших – він залишається з нами.

Дякую всім, хто береже пам'ять про Віктора Миколайовича Синьова та розвиває його наукову спадщину!

З повагою і вдячністю

Євгенія Павлівна Синьова,
професор кафедри спеціальної педагогіки
Харківського національного педагогічного університету
імені Г.С. Сковороди, доктор психологічних наук, професор

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. НАУКОВА СПАДЩИНА АКАДЕМІКА В. М. СИНЬОВА ЯК МЕТОДОЛОГІЧНЕ ПІДҐРУНТЯ СУЧАСНОЇ СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ ТА ПЕНІТЕНЦІАРІЇ		
1.	Кузава І.Б. Філософсько-правова синергія сучасної освіти осіб із інтелектуальними порушеннями у науковій спадщині академіка Віктора Синьова…….	12
2.	Маркусь І.С., Коваленко В.Є., Супрун Д.М., Супрун М.О. Академік В.М. Синьов – класик світової психолого-педагогічної та пенітенціарної науки…….……	15
3.	Нечипоренко В.В., Ніколенко Л.М., Супрун М.О. Віктор Миколайович Синьов про корекційного педагога: думки крізь час….	18
4.	Савінова Н.В., Берегова М.І. Теорія співпраці академіка В. Синьова в сучасних практиках корекційної психопедагогіки…….	21
5.	Супрун Д.М., Супрун М. О., Харченко Т.Г. Започаткування академіком В.М. Синьовим профільних класів правохоронної спрямованості (із історії питання)……...	23
6.	Хохліна О.П. Принцип свідомості в освіті дітей з порушеннями інтелектуального розвитку в контексті наукової спадщини В.М. Синьова……	26
7.	Чепурна Л.Г. Внесок В.М. Синьова в розвиток підручникотворення для дітей з інтелектуальними порушеннями в Україні……...	28
8.	Шевченко В.М. Гуманістична парадигма спеціальної освіти у спадщині В.М. Синьова…….....	31
СЕКЦІЯ 2.СИНЕРГЕТИЧНА ПАРАДИГМА У СПЕЦІАЛЬНІЙ ОСВІТІ ЯК МІЖДИСЦИПЛІНАРНА ВЗАЄМОДІЯ ПЕДАГОГІКИ, ПСИХОЛОГІЇ, МЕДИЦИНИ ТА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ		
1.	Бобренко І. В. До питання реалізації індивідуального підходу до навчання підлітків з порушеннями інтелектуального розвитку на уроках фізичної культури в умовах НУШ……	34
2.	Боголюбська М. В. Значення синергії під час реабілітації. Філософський аспект у взаємодії педагогіки, психології і медицини .	38
3.	Вигура-Шатан Х. Ю., Круглик О. П. Сурдо-логопедичний супровід дітей з порушеннями слуху в постімплантаційний період……	39
4.	Волков Д. С., Черній З. С. Звукочутливість та вплив шуму на навчання……	42
5.	Гарасим М. І., Валько Т. І. Особливості самоідентифікації підлітків з інтелектуальними порушеннями…….	44
6.	Глоба О. П. Корекційна психопедагогіка – наука, що випередила час	46
7.	Горлачов О. С., Горлачова О. О. Інноваційна модель посібника	

	нового покоління з української жестової мови: лінгводидактичний та сурдопедагогічний аспекти……..	48
8.	Дмитрієва Н. В**.** Особливості формування географічних понять у дітей середнього шкільного віку зі зниженим зором…….	50
9.	Дубовик О. М. Клінічна психологія у міждисциплінарному просторі дослідження психічного здоров'я особистості……...	52
10.	Каландія Г. Т. Структурні особливості депресивної симптоматики у дорослих із набутою втратою зору в контексті інклюзивної адаптації	54
11.	Кобильченко В. В., Омельченко І. М. Психолого-педагогічний супровід молодших школярів з порушеннями зору з позицій синергетичного підходу……	55
12.	Колістратенко І. С. Діагностика та корекція тривожності як чинника стресостійкості дітей з порушеннями інтелектуального розвитку…...	58
13.	Кот Н. О. Особливості застосування методі арттерапії у розвитку комунікативних умінь підлітків із порушеннями зору……...	61
14.	Круглик О. П, Зінович А. О. Реалізація аудіовербальної стратегії в межах полімодальної моделі реабілітації осіб із порушеннями слуху	63
15.	Кулешова В. В., Бєлова С. В. Комплексна логопедична робота з подолання дисграфії на основі мультисенсорного підходу……...	66
16.	Кулешова В. В., Ковальова Н. А. Синергетичний підхід до розвитку навичок переказу у молодших школярів із проявами ЗНМ ІІІ рівня …	68
17.	Купріянова Т. О., Рахуба Н. О., Погоріла Т. М. Особливості формування рухових навичок у дітей дошкільного віку з порушеннями зорового сприймання……	70
18.	Курєнкова А. В. Застосування штучного інтелекту та нейромереж у корекційно-розвитковій роботі логопеда: синергетичний потенціал ..	74
19.	Лященко В. М., Астапова Я. В. Інноваційні стратегії логопедичної роботи інклюзивно-ресурсних центрів харківщини в умовах сьогодення……..	77
20.	Махукова Т. В. Нейропсихологічний підхід в аналізі симптоматики моторної алалії ……..	80
21.	Медвідь О. О., Артімонова Т. П. Інноваційні методи корекції звуковимови у дітей з дислексією……	83
22.	Остополець І. Ю., Умерова Н. А. Соціально-комунікативний розвиток як чинник успішної адаптації молодших школярів з розладами аутистичного спектра…….	86
23.	Поліщук Ю. В. Діагностика й подолання селективного мутизму у дітей старшого дошкільного і молодшего шкільного віку та розвитку їх комунікативної активності на базі системного підходу ……	89
24.	Рібцун Ю. В. Логопсихосинергетичний підхід до діагностики та компенсації порушень психомовленнєвого розвитку осіб різних вікових груп ……..	91
25.	Середа І. В., Баришевська О. В. Роль когнітивно-поведінкової терапії	

	нового покоління з української жестової мови: лінгводидактичний та сурдопедагогічний аспекти……..	48
8.	Дмитрієва Н. В**.** Особливості формування географічних понять у дітей середнього шкільного віку зі зниженим зором…….	50
9.	Дубовик О. М. Клінічна психологія у міждисциплінарному просторі дослідження психічного здоров'я особистості……...	52
10.	Каландія Г. Т. Структурні особливості депресивної симптоматики у дорослих із набутою втратою зору в контексті інклюзивної адаптації	54
11.	Кобильченко В. В., Омельченко І. М. Психолого-педагогічний супровід молодших школярів з порушеннями зору з позицій синергетичного підходу……	55
12.	Колістратенко І. С. Діагностика та корекція тривожності як чинника стресостійкості дітей з порушеннями інтелектуального розвитку…...	58
13.	Кот Н. О. Особливості застосування методі арттерапії у розвитку комунікативних умінь підлітків із порушеннями зору……...	61
14.	Круглик О. П, Зінович А. О. Реалізація аудіовербальної стратегії в межах полімодальної моделі реабілітації осіб із порушеннями слуху	63
15.	Кулешова В. В., Бєлова С. В. Комплексна логопедична робота з подолання дисграфії на основі мультисенсорного підходу……...	66
16.	Кулешова В. В., Ковальова Н. А. Синергетичний підхід до розвитку навичок переказу у молодших школярів із проявами ЗНМ ІІІ рівня …	68
17.	Купріянова Т. О., Рахуба Н. О., Погоріла Т. М. Особливості формування рухових навичок у дітей дошкільного віку з порушеннями зорового сприймання……	70
18.	Курєнкова А. В. Застосування штучного інтелекту та нейромереж у корекційно-розвитковій роботі логопеда: синергетичний потенціал ..	74
19.	Лященко В. М., Астапова Я. В. Інноваційні стратегії логопедичної роботи інклюзивно-ресурсних центрів харківщини в умовах сьогодення……..	77
20.	Махукова Т. В. Нейропсихологічний підхід в аналізі симптоматики моторної алалії ……..	80
21.	Медвідь О. О., Артімонова Т. П. Інноваційні методи корекції звуковимови у дітей з дислексією……	83
22.	Остополець І. Ю., Умерова Н. А. Соціально-комунікативний розвиток як чинник успішної адаптації молодших школярів з розладами аутистичного спектра…….	86
23.	Поліщук Ю. В. Діагностика й подолання селективного мутизму у дітей старшого дошкільного і молодшего шкільного віку та розвитку їх комунікативної активності на базі системного підходу ……	89
24.	Рібцун Ю. В. Логопсихосинергетичний підхід до діагностики та компенсації порушень психомовленнєвого розвитку осіб різних вікових груп ……..	91
25.	Середа І. В., Баришевська О. В. Роль когнітивно-поведінкової терапії	

4. Курєнкова А. В. Використання методів візуалізації в роботі з дітьми з тяжкими порушеннями мовлення. *Inclusion and Diversity.* 2023. С. 30–33. URL: https://journals.spu.sumy.ua/index.php/inclusion/article/view/177 (дата звернення: 20.02.2026).
5. Курєнкова А. В. Нейромережі як інноваційний інструмент у логопедичній роботі. *Inclusion and Diversity*. 2024. С. 14–17. URL: https://doi.org/10.32782/inclusion/2024.spec.3 (дата звернення: 20.02.2026).

В. М. Лященко
докторка філософії, доцентка,
Харківський національний педагогічний університет
імені Г. С. Сковороди (місто Харків)
Я. В. Астапова
здобувачка вищої освіти,
Харківський національний педагогічний університет
імені Г. С. Сковороди (місто Харків)

ІННОВАЦІЙНІ СТРАТЕГІЇ ЛОГОПЕДИЧНОЇ РОБОТИ ІНКЛЮЗИВНО-РЕСУРСНИХ ЦЕНТРІВ ХАРКІВЩИНИ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ

Сучасні соціальні виклики зумовили суттєве зростання кількості дітей із мовленнєвими та комунікативними порушеннями. У цих умовах діяльність інклюзивно-ресурсних центрів, створених відповідно до реформування освітньої галузі України, набуває особливої актуальності.

Відповідно до Концепції розвитку інклюзивної освіти та нормативних документів Міністерства освіти і науки України, інклюзивно-ресурсні центри (ІРЦ) забезпечують комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини та надання корекційно-розвиткових послуг [2].

На Харківщині мережа ІРЦ функціонує в умовах постійної адаптації до безпекових обмежень, дистанційних форматів роботи та необхідності оперативного реагування на запити родин. Отже, виникає потреба в оновленні змісту та технологій логопедичної роботи, впровадженні інноваційних стратегій, що відповідають викликам сьогодення.

Проблематика модернізації логопедичної допомоги розглядається у працях сучасних українських вчених, зокрема у контексті інклюзивної освіти та міждисциплінарної взаємодії.

Науковцями Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди [3] на основі аналізу великого масиву джерел і узагальнення практичного досвіду роботи висвітлено найбільш актуальні питання теорії корекційної педагогіки, спеціальної психології і логопедії, зокрема, принципи, зміст, форми і методи корекційно спрямованого навчання дітей з особливостями інтелектуального розвитку та виправлення порушень мовлення.

Людмила Котлова у своєму дослідженні [1] пропонує приклад класифікації інноваційних логопедичних технологій за такими критеріями, як мета впливу, інструментальне забезпечення та ступінь новизни інновації, застосовуючи традиційні розвивальні, психокорекційні та здоров'язбережувальні технології з використанням спеціалізованих логопедичних додатків і дистанційних освітніх технологій.

Олександр Борейко [4] наголошує на тому, що діяльність логопеда в період викликів сьогодення потребує суттєвого перегляду традиційних підходів до корекційно-розвиткової роботи. Психоемоційна нестабільність, порушення звичних умов навчання безпосередньо впливають на мовленнєвий розвиток дітей з особливими освітніми потребами.

Водночас практичний аспект діяльності ІРЦ в умовах воєнного стану потребує додаткового осмислення, зокрема щодо цифровізації послуг та психологічної підтримки дітей.

Сучасна логопедична робота в ІРЦ базується на командному підході. Фахівці (логопед, практичний психолог, дефектолог, реабілітолог) спільно здійснюють комплексну оцінку розвитку дитини, визначають освітні труднощі та формують рекомендації для закладів освіти.

У сучасних умовах інноваційність виступає провідним вектором розвитку логопедичної допомоги. Під інноваційними технологіями в логопедії доцільно розуміти новостворені або суттєво модернізовані методи, прийоми, засоби та форми організації взаємодії, які спрямовані на підвищення ефективності корекційно-розвиткової роботи. Важливо підкреслити, що інновація не обмежується використанням новітніх технічних засобів; вона є результатом творчої, аналітичної та методичної діяльності фахівця, який трансформує наукові ідеї в практичний інструментарій. Інноваційність полягає у впровадженні єдиних протоколів оцінювання, використанні функціонального підходу (оцінка участі дитини в освітньому процесі, а не лише мовленнєвого дефекту) та створенні індивідуальної траєкторії розвитку.

Особливої актуальності набуває раннє виявлення ризиків порушення мовлення у дітей дошкільного віку, що дозволяє попередити вторинні труднощі навчання.

Умови воєнного стану зумовили активне впровадження дистанційних форм роботи. Логопеди ІРЦ Харківщини використовують відеоконсультації для батьків, онлайн-заняття через освітні платформи, інтерактивні логопедичні ігри, цифрові картки для автоматизації звуків, хмарні сервіси для зворотного зв'язку.

Разом із тим, дистанційна логопедія потребує активного залучення батьків, що змінює традиційну модель взаємодії.

З огляду на зростання кількості дітей із труднощами навчання (дислексія, дисграфія, порушення уваги), логопеди ІРЦ інтегрують елементи нейропсихологічної корекції (вправи на розвиток міжпівкульної взаємодії, сенсомоторні практики, ритміко-рухові комплекси, вправи на розвиток фонематичних процесів).

Такий підхід дозволяє працювати не лише з проявами мовленнєвого порушення, а й з його нейропсихологічними механізмами.

Досвід роботи ІРЦ Харківщини свідчить, що значна частина мовленнєвих труднощів має психогенний компонент (регрес мовлення, мутизм, заїкання). Інноваційною стратегією є поєднання логопедичних занять із елементами арттерапії, казкотерапії, вправ на дихання та релаксацію у безпечному освітньому середовищі та підтримувальна комунікація стають важливими чинниками успішної корекційної роботи.

Активними учасниками корекційного процесу у сучасній моделі ІРЦ Харківщини виступають батьки. Так, у ІРЦ практикуються тренінги для батьків, створення індивідуальних домашніх програм, регулярний моніторинг результатів. Такий формат сприяє узгодженості дій між ІРЦ та закладом освіти й забезпечує сталість корекційного впливу.

Як приклад, можна навести практичний кейс про впровадження комбінованої моделі допомоги дитині 5 років із тяжким порушенням мовлення та ознаками РАС в одному з ІРЦ Харкова. Кейс включав комплексну оцінку командою фахівців, впровадження системи піктограм, онлайн-консультації для родини під час вимушеної евакуації, нейропсихологічні вправи та супровід закладу дошкільної освіти. Через 6 місяців, завдяки кропіткій праці логопеда та підтримки з боку матері дитини, зафіксовано розширення словникового запасу, поява фразового мовлення та зменшення поведінкових труднощів.

Отже, інноваційні стратегії логопедичної роботи в ІРЦ Харківщини формуються під впливом сучасних соціальних викликів і передбачають перехід до міждисциплінарної моделі допомоги, активну цифровізацію послуг, інтеграцію нейропсихологічних підходів, посилення партнерства з родиною, врахування психоемоційного стану дитини. Подальші перспективи розвитку пов’язані з розширенням програм раннього втручання, створенням регіональних банків цифрових логопедичних ресурсів та підвищенням кваліфікації фахівців у сфері нейропсихології та альтернативної комунікації.

Таким чином, діяльність ІРЦ Харківщини демонструє здатність до гнучкої трансформації, що забезпечує якісну логопедичну допомогу дітям в умовах сьогодення.

Список використаних джерел

1. Іщенко О. А., Котлова Л. О. Сучасні технології та методики, що застосовуються в логопедичній практиці. // Матеріали VII Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції «Соціально-освітні домінанти професійної підготовки фахівців соціальної сфери та інклюзивної освіти», 22-23 жовтня 2025 року. Запоріжжя. С. 49-52. URL: https://eprints.zu.edu.ua/45994/ (дата звернення: 20.02.2026).

2. Концепція розвитку інклюзивної освіти: наказ Міністерства освіти і науки України від 01.10.2010 № 912. URL: https://zakon.rada.gov.ua (дата звернення: 20.02.2026).

3. Навчання дітей з порушеннями інтелектуального розвитку в умовах інклюзивної освіти: хрестоматія: в 2 т. / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди; за ред. В. І. Бондаря, Ю. Д. Бойчука, В. В. Золотоверх, В. Є. Коваленко, В. В. Тищенка. Харків: ФОП Бровін О. В., 2023. Т. 2. 267 с.

4. Павлюк Л. О., Борейко О. М. Особливості роботи логопеда з дітьми з особливими освітніми потребами в умовах воєнного стану. // Всеукраїнська науково-практична конференція «Стан та перспективи розвитку спеціальної освіти та інклюзії», 28 квітня 2025 р., Харків. С. 219-223. URL: https://eprints.zu.edu.ua/43700/ (дата звернення: 20.02.2026).
5. Шеремет М. К., Трофименко Л. І. Логопедія: сучасні підходи до діагностики та корекції мовленнєвих порушень: монографія. К.: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2020. 364 с.

Т. В. Махукова
кандидат педагогічних наук, доцент,
Харківський національний педагогічний університет
імені Г. С. Сковороди

НЕЙРОПСИХОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД В АНАЛІЗІ СИМПТОМАТИКИ МОТОРНОЇ АЛАЛІЇ

Сучасна логопедія в Україні переживає трансформацію, зумовлену глобальними та внутрішніми соціальними викликами. Наукові погляди на порушення мовленнєвого розвитку змінюються під впливом таких факторів, як перехід до біопсихосоціальної моделі допомоги дітям з інвалідністю, з перенесенням акценту на соціальну інклюзію, на усунення бар'єрів для участі в житті суспільства, на комунікативну компетенцію, а не на переважну зосередженість фахівця тільки на виправленні мовленнєвого порушення (В. Коваленко, Е. Данілавічутє, Ю. Рібцун, В. Тищенко та ін.).

Соціальні зрушення в суспільстві запускають процеси в зміні парадигми спеціальної освіти: логопед стає частиною команди фахівців у інклюзивному середовищі, яке фокусується на вивченні особистісних, емоційних, пізнавально-мовленнєвих можливостей дитини з метою найповнішого, найоптимальнішого задоволення освітніх потреб, стимулювання розвитку успішної комунікації.

В таких умовах гуманізації й ціннісних орієнтирів, розв'язання практичних завдань, зокрема, надання логопедичної допомоги дитині в кожній окремій педагогічній ситуації, спирається на фундамент теорії логопедії. Вибір фахівцем методики, змісту, послідовності навчання залежить від теорії: яка вона, чи відповідає накопиченому за останні десятиріччя знанню про нейропсихологічні, нейролінгвістичні процеси в онто- та дизонтогенезі функціонування мови та мовлення в процесах спілкування, які відбуваються поза нашою можливістю безпосередньо спостерігати психічне в психічній діяльності людини.

Вітчизняні науковці (Ю. Коломієць, С. Конопляста, І. Мартиненко, Ю. Рібцун, В. Тищенко, Л. Трофименко, М. Шеремет та ін.), зусилля яких спрямовані на синергію теорії і практики в галузі логопедії, наразі продовжують розв'язувати суперечливі теоретичні аспекти проблематики моторної алалії, наукове трактування нейролінгвістичної сутності механізмів якої, безперечно, стоїть за констатацією фактів, які накопичує логопед в процесі діагностування дитини, й після аналізу яких приймає рішення про кваліфікацію й шлях корекції виявленого виду моторної алалії в структурі особистості дитини.